

SAHA Yazı Dizisi #9

Türkiye sanat haritasında, yaz vakti bir şeyler oluyor

Yaz sıcağında, yeni ev ve hayallerine taşınmak üzere gün ve çekiç sayan müze ve kültür kurumlarına daha yakından bakalım dedik. AKM, İstanbul Modern, Arter ve MSGSÜ İstanbul Resim ve Heykel Müzesi derken ortalığı bir kültür şantiyesine çeviren haritamız İstanbul sınırlarını da aştı. Yakın gelecekte eğer Türkiye sanat haritasında (çok iyi) bir şeyler olursa yazın tatlı rehavetini değil ama bu kurumları ve emeği geçen tüm kişilerin geleceğin bilgisi ve nesilleri uğruna centilmence yürüttükleri rekabeti anımsayın, yeterli.

EVRİM ALTUĞ evrimaltug@gmail.com

Biri yaz rehaveti mi dedi? Sanmıyorum. Mekân ve sanatçı listesi, küratör ve kavramsal çerçevesi, yan etkinlikleriyle kamuoyuna açıklanmış¹⁶. İstanbul Bienali için geri sayımda olduğumuz günlerdeyiz. Pek çok sanatçı, galeri, yayınevi ve kültür kurumu, yeni sezon projeleri için gerek sınır içi gerekse ötesine karınca kararınca hazırlanmakla meşgul. Sağımızın solumuzun geleceğe dönük kültür sanat yatırımlarıyla tıka basa dolu olduğu şu günlerde bu manzaraya da büyütle bakmamak olmazdı.

İstanbul ve kültür-sanat denildiğinde, '10 kişiden 16'sının' aklında beliren belki de en sabit (ve aynı anda da hayalet) imaj, büyük ihtimalle tarihinde ikinci kez yeniden yıkılma / yapılma kaderini yaşayan, temelleri 1946'da atılmış İstanbul Atatürk Kültür Merkezi (AKM), yani ilk-eski adıyla İstanbul Kültür Sarayı.

Bina bilindiği gibi maddi kaynak yetersizliği sebebi ile yedi sene sonra da Bayındırlık Bakanlığı'na devredilmiş idi. Bakanlık Almanya'da tiyatro binaları üzerine doktora yapan mimar Hayati Tabanlıoğlu'nu yeni proje mimarı olarak görevlendirmişti. 1956 itibarıyla, Tabanlıoğlu imzasıyla bu projeye tekrar devam edilmişti. 1969'da devlet erkânı eşliğinde düzenlenen bir törenle, Ferit Tüzün'ün *Çeşmebaşı Balesi* isimli eseri ve Giuseppe Verdi'nin *Aida* adlı operası ile açılmış olan yapı, daha sonra İstanbul Devlet Opera ve Balesi ile İstanbul Devlet Tiyatrosu müdürlüklerine devrolunmuştu. Lakin 23 Kasım 1970 akşamı, Arthur Miller'ın *Cadı Kazanı* isimli eserinin izlendiği sırada yanan binanın tüm sahne ve seyirci bölümleri hasara uğramış, hatta *IV. Murad* oyununun galası adına Topkapı Sarayı'nın koleksiyonundan alınan özgün kaftan ve padişahı betimleyen bir portresi ile nadir bir Kur'an-ı Kerim de kül olmaktan yazık ki kurtulamamıştı.

Yine mimar Tabanlıoğlu'nun onardığı yapı, bu kez 6 Ekim 1978'de, İstanbul Atatürk Kültür Merkezi olarak izleyicilere kapısını açmıştı. 1 Kasım 1999'da İstanbul 2 no'lu Koruma Kurulu, AKM'yi 'Birinci Grup Kültür Varlığı' olarak tescilledi. 2005'te dönemin Kültür ve Turizm Bakanı Atilla Koç, binanın ekonomik ömrünü tamamladığını belirterek yıkımını önerdi. Bu öneri gerek sanat gerekse mimarlık çevrelerinden yoğun muhalefetle karşılaştı. Yıkım gerçekleşmedi.

AKM şimdilerde, yine Tabanlıoğlu Mimarlık imzası ile oğul Murat Tabanlıoğlu'nun babası Hayati Bey'e bir nevi meslekî ve duygusal bir bütünleşme sürecine ev sahipliği yapıyor. Hatırlanacağı üzere, 2009'da Kültür Bakanlığı ve Tabanlıoğlu Mimarlık ile bu konuda bir protokol de imzalanmıştı. Hatta Sabancı Vakfı, bu onarım ve yeniden yapıma Şubat 2012'de 30 milyon TL'lik katkıda bulunacağını da taahhüt etmişti. Açılışın 29 Ekim 2013

Cumhuriyet Bayramı'nda yapılması planlanıyordu. Ancak Mayıs 2013'te Kültür ve Turizm Bakanlığı, restorasyon çalışmalarını durdurma kararını aldı. Bunu yapının 2013 Gezi Parkı protestosunda bir anonim-kolektif 'kamuoyu sureti' olarak türlü flama ve pankartlarla ön cephesini dünyaya sergileyişi izledi. Hatta kimi resmi, ulus aşırı kültürel etkinliklerde bu cephede yer alan bazı siyasi pankartlar dahi, dijital (ağaç dalı) müdahaleler ile sansürlenmeye çalışıldı; ki söz konusu toplumsal hareketin bir parka dahil ağaçlara dönük müdahalenin engellenişine dönük oluşu, bu durumu daha da ironik kılıyordu.

©Tabanlıoğlu Architects

Hâl böyle iken haritamızda önemli bir nokta diyebileceğimiz AKM'nin bugün ve ileride İstanbul'a ne katacağına ilişkin olarak bu yazı ekseninde geçen haftalarda Kültür ve Turizm Bakanlığı Özel Kalem Müdürlüğü'ne kimi ortak soruların refakatinde başvurduk. Ancak Sayın Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy bu çağrımıza henüz bir dönüşte bulunmuş değil. Bize Bakan'ın yoğunluğu ile talebimizin kapsadığı zaman darlığı gerekçe gösterildi ve ilerleyen günlerde, tekrar geri dönüş yapılma arzusu, karşılıklı olarak iyi niyet çerçevesinde ifade olundu. Şu günlerde, AKM alanında devasa vinçlere rastlıyoruz; bu da bizi umutlandırıyor, meraklandırıyor.

İstanbul Taksim'den aşağı, Dolapdere'ye indiğimizde ise yine bir başka adres ve imaj değişikliği karşımıza çıkıyor: Bir Vehbi Koç Vakfı (VKV) kuruluşu olan ve 2010'da açılan Arter, İstanbul Beyoğlu İstiklâl Caddesi'ndeki yerinden bu bölgeye taşınmış durumdaydı. VKV'na bağlı bir iktisadi işletme olarak 2019'da tüzel kişilik kazanan Arter'in yönetim kuruluna, Koç Holding Yönetim Kurulu başkanı Ömer M. Koç başkanlık ediyor. Yönetim kurulunun diğer üyeleri, iktisatçı ve koleksiyoner Saruhan Doğan, Arter'in kurucu direktörü ve VKV kültür-sanat danışmanı Melih Fereli, Arter'in eski genel koordinatörü ve küratör Bahattin Öztuncay, iş insanı ve koleksiyoner Ayşe Umur ile VKV genel müdürü Erdal Yıldırım'dan oluşuyor. Hatırlanacağı gibi müzenin tasarımı Grimshaw Architects (Birleşik Krallık) tarafından yapılmıştı; müzenin uygulama projeleri ise Turgut Alton Mimarlık tarafından gerçekleştirildi. 2015'te inşaatı başlayan müzenin bu sonbaharda, İstanbul Bienali açılışı sürecinde açılması planlanıyor. Müze binasında sergi alanlarının yanında bir heykel terası, performans alanları, diyalog merkezleri, konferans/toplantı/etkinlik salonları, kitaplık, konservasyon laboratuvarı, depolar, sanat yayınlarına odaklanan bir kitabevi ve yeme/içme alanları bulunacağı açıklanmıştı. Arter Kurucu Direktörü ve VKV Kültür-Sanat Danışmanı Fereli, kuruluşun hedef kitlesi ve yeni mekânın sosyal, coğrafi konumunda kuracağı ilişkiyi bize şöyle tarifledi:

"Arter, İstiklal Caddesi'ndeki mekânında olduğu gibi yeni binasında da kapısı herkese açık bir kurum olmaya devam edecek. Farklı sanat disiplinlerini bir araya getiren programıyla çok çeşitli ilgi alanlarına sahip insanları buluşturan bir merkez olmayı, her yaştan, her sosyo-ekonomik kesimden birey için davetkâr olabilmeyi hedefliyoruz. Arter'i geniş kitlelerle tanıştırmak hedefimizin odağında ise 24 yaş ve altı izleyiciler yer alıyor."

©Arter

Arter'in İstiklâl Caddesi'ndeki binasında 2010-2018 yılları arasında toplam 35 kişisel ve karma sergi gerçekleştirdiğini paylaşan Fereli, bu sergilere eşlik eden 37 yayın üretildiğini de ayrıca vurguluyor. Fereli, kurumun Dolapdere'deki yeni binası ile beraber sahne sanatları, müzik ve film gibi farklı disiplinlerden etkinlikleri ve ziyaretçilerin sanatla bağ kurmalarını destekleyecek öğrenme imkânlarını içerecek şekilde genişleyeceğini de ifade ediyor.

"Arter bu anlamda izleyicileri sanatın tüm disiplinlerindeki güncel üretimle buluşturacak bir kültür merkezi gibi işleyecek," diyen Arter kurucu direktörü, *"Yayıncılık alanında ise maliyet ve satış fiyatı anlamında yaygın erişilebilirliği ön plana alan, özellikle gençlerin sanat yayınlarına ulaşabilmesini sağlayan bir yaklaşım benimsiyoruz,"* cümlesini kullanıyor ve sözlerini şöyle sürdürüyor:

"Arter, 2010'daki açılışında bugün dönüşmekte olduğu daha geniş kapsamlı kültür kurumunun öncüsü bir laboratuvar ve öğrenme alanı olarak kurgulanmıştı. 'Sanat için alan' konumlaması paralelinde Esen Karol tarafından tasarlanan kimlik de Arter'i boş bir mekân olarak tanımlıyor; sergilere, sanata alan açarak sergi kimliklerini öne çıkarıyordu. Yeni binamızla beraber, Arter geniş kapsamlı bir kültür kurumuna dönüşüyor. Kimlik yaklaşımı da bu doğrultuda güncelleniyor. Arter'in bir Vehbi Koç Vakfı kuruluşu olduğunu da vurgulayacak

yeni logomuza, yukarıda tariflenen tüm etkinliklerin gerçekleştiği canlı, dinamik, açık kurumsal yapıyı yansıtacak bir görsel iletişim dili eşlik ediyor."

Yaşanan küresel ekonomik koşullar gerek yerel gerek uluslararası etkinliklerde kurumsal iş birliği ve sponsorluk ilişkilerini daha zorunlu hale getirirken, sergi sürelerinin uzaması da bunun bir yansıması hâlini almışa benziyor. Bununla birlikte e-medya ve yayıncılık da basılı yayıncılığa kıyasla birçok nedenle ön plana çıkmış durumda. Bu atmosferde Fereli'ye, kurumunun nasıl varlık göstermeyi hedeflediği sorusunu yöneltiyor ve şunu ekliyoruz: *"Ekonomik ve proje bazlı yönetime dayalı bağımsızlığınız için modeliniz nedir?"* Yanıtıyor: *"Kurucumuz Vehbi Koç Vakfı, her sene Arter'e belirli bir fon ayırıyor ancak yıllık bütçemiz içerisinde ek kaynak yaratmamız gerekiyor. Kurumsal işbirliklerini yalnızca mali sürdürülebilirlik bağlamında değil, uzun vadeli hedeflere yönelik olarak güçlerin birleştirilmesi ve ortak katma değer yaratılması anlamında da önemsiyoruz."*

Yine Fereli'nin üstünde durduğu gibi, Arter'in bu noktada yaslandığı belki en bariz temel, kurumun 2007'de başlattığı sanat koleksiyonunda kendini gösteriyor ve sanat dünyasının hem üretken hem de izleyici kesimi, bu kurumun Eylül ayındaki açılışıyla birlikte bu koleksiyonla tanışmak adına da bir yanıyla gün sayıyor. Keza Fereli'nin bu doğrultudaki kurumsal hedef analizi de merakımızı gayet olumlu yönde kamçılıyor:

"Koleksiyonumuzla, Türkiye'de çağdaş sanatın belleğini bir arada tutmayı, sergilerimiz aracılığıyla bu eserleri dünyadaki üretimle diyalog içerisinde yaratıcı şekilde yorumlayarak izleyiciyle paylaşmayı, yayınlarımızla sanat etrafındaki tartışmaları beslemeyi ve öğrenme programımızla her yaşta izleyicinin sanatla bağ kurmasına tevazu ile aracılık etmeyi şiar ediniyoruz."

©RPBW

İstanbul haritamıza ısrar, beklenti ve merakla bakmaya devam ediyoruz: İstanbul Tepebaşı'ndaki geçici mekânında hizmet veren İstanbul Modern Sanat Müzesi'nin, Paris Centre Pompidou ile dünyaca tanınan mimar Renzo Piano ve Arup İstanbul ile yürüttüğü yenileme projesini, ilerleyen aylarda detaylı biçimde resmen duyuracağını zaten biliyoruz. Bu konudaki sorularımıza henüz bire bir yanıt alamasak da dijital mimarlık haber ve iletişim ağı Arkitera'ya bakılırsa (17 Mayıs 2019, *Emine Merdim Yılmaz haberi*) proje ekibinde sorumlu olarak Emanuela Baglietto'nun ismi geçiyor.¹

¹(<http://www.rpbw.com/project/istanbul-modern>)

Bununla beraber, tıpkı AKM veya tıpkı İstanbul Modern gibi toplumsal yankı uyandıran bir nevi 'diriliş' projesi daha, son dönemin odak noktası olarak Boğaziçi'ndeki yerini almak üzere gün sayıyor. Mimar Emre Arolat'ın imzasıyla yeniden yapımı Tophane'de 'antrepolar' olarak bilinen bölgede yürütülen, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi (MSGSÜ) İstanbul Resim ve Heykel Müzesi (İRHM) projesinden söz ediyoruz.

Kendisi de aynı kurumdan mezun olan Emre Arolat'ın ustası ve modern Cumhuriyet mimarı Sedad Hakkı Eldem'in tahayyülünden hayata geçirilmiş olan beş numaralı Antrepo binasına ilişkin fikri ve fizikî mirasa duyarlık içinde hayata geçirmeye niyetlendiği projesinde danışman sıfatıyla yazar, eleştirmen ve küratör Vasıf Kortun'un da ismi geçiyor. Kortun'u bugüne kadar, İstanbul Güncel Sanat Projesi, Proje 4L, Garanti Platform Güncel Sanat Merkezi ve son olarak SALT gibi kurumlardaki emeği, ayrıca İstanbul Bienali tarihine yaptığı kavramsal ve eylemsel katkılarla zaten pekâlâ izleyip biliyoruz.

Hâl böyle iken Türkiye'nin öne çıkan holdinglerinin başını tuttuğu 'Galataport' sahil düzenleme ve sosyal-ekonomik dönüşüm sürecinden dolayı olarak etkilenen bu yapı ve benzer soru işaretleri ile ilgili olarak, MSGSÜ Rektörü Sn. Handan İnci'ye de ulaşıyoruz. Rektör İnci, İRHM projesinin 'hedef kitlesi' ve konumu üzerine bizimle şu görüşleri paylaşıyor:

"Proje' derken İstanbul Resim ve Heykel Müzesi'nin açılış çalışmalarından söz ediyorsanız bu yeni bir proje değil, çok uzun bir süredir, şehrin kültür ve sanat hayatından kopmuş değerli bir kurumun yeniden hayata döndürülmesi hareketidir. Türkiye'de plastik sanatların gelişmesine öncülük eden Müze, modernleşme sürecimizin de görsel tanığı gibidir. Müzenin hikâyesi, Türkiye'nin modernleşme sürecinin de hikâyesidir. Dolayısıyla İRHM'nin hedef kitlesi sadece resim ve heykel sanatına tür açısından ilgi duyanlar değildir, Müze Türkiye'nin görsel tarihi üzerinde çalışanların da alanına girecektir.

İRHM, coğrafi olarak İstanbul'un çok güçlü bir bölgesinde yer alıyor. Bu gücü hem tarihi değerinden hem de Galataport projesinin bölgeye getireceği yeni içeriğiyle birlikte oluşacak sosyal enerjisinden alıyor. Daha da önemlisi, müzenin etrafında kurumumuza ait üç tarihi yapının yer alması. Bunlardan biri Müze'nin tam karşısında olan ve Roma'ya kadar inen arkeolojik alan. Burada daha önce bir yapı yükseltilmesi planlanmış ama neyse ki sonuçlandırılmamış. Bundan elbette vazgeçilecek. Bu alanı da organik olarak müzeye bağlayacağımız bir sergileme mekânı olarak değerlendirmeyi planlıyoruz. Diğer ikisi, sanatın eğitimi, üretimi ve sergilenmesi için değerlendirdiğimiz, Fatih'in Tophane'si ile Nusretiye Kasrı. İRHM, bu yapıların çevirdiği alanda bize geçmişten geleceğe Türkiye hakkında bir hikâye anlatacak. Bu hikâyeyi, Vasıf Kortun ve ekibi kurgulamak için çalışmaya başladı bile."

©Emre Arolat
Architecture

Rektör İnci, gerek İRHM gerekse MSGSÜ olarak ortaya koyacakları etkinlik ve yayın politikalarını ise şöyle değerlendiriyor:

"Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi olarak, bizim İRHM'den daha eski ve daha güçlü bir kimliğimiz var. MSGSÜ'nün temelinde Türkiye'nin ilk sanat okulu olan Akademi yatıyor. Müzeyi besleyen ve geliştiren isimler de doğal olarak Akademi hocaları ile Akademi çıkışlı ressam ve heykeltıraşlardır. Dolayısıyla aralarında çok güçlü organik bağ olan iki kurumdan söz ediyoruz. Ancak İRHM aynı zamanda, Ankara Resim Heykel, İzmir Resim Heykel gibi, kendi bütünlüğü ve kimliği de olan bir kurum. Müzenin kurumsal kimliğini güncellemeyi planlıyoruz elbette. Ama bunu yaparken gerek MSGSÜ'nün gerek İRHM'nin müstakil yapılarına ve birbirlerine bağlarına referans veren bir güncelleme olmasına dikkat ediyoruz.

Etkinlik ve yayın politikası üzerinde çalışmalarımız ise yeni başladı. Müzemiz maalesef şimdiye kadar sadece bitmeyen inşaatı ve binası üzerinden konuşuldu. Bu sürece hızla son noktayı koyup, artık dikkatleri asıl olana çekmek, yani içeriğe ve müzenin hikâyesine, etkinliklerine, yapacaklarına odaklamak istiyoruz. Bina çok konuşuldu derken, Emre Arolat'ın tasarımından söz etmiyorum. O da gerçekten konuşulmayı hak eden değerli bir tasarım, benim kast ettiğim inşa süreci, hakikaten gereksiz yere çok uzamış bir süreç bu. Bir yandan bunun nedenlerini araştırır ve incelerken, bir yandan da açılış için hızla yol alma gayreti içindeyiz."

Çizdiğimiz bu haritada, Rektör Sn. İnci'ye de İRHM'nin kurumsal işbirliği, proje bazlı yönetimde bağımsızlık olanakları ve sponsorluk olasılıklarına nasıl yaklaştığını soruyoruz. Müzenin açılmasının yeterli olmadığını vurgulayan İnci, İRHM'nin kültür-sanat hayatına nitelikli bir katkı yapması ve bunu devamlı kılabilmesi için sağlam gelir kaynaklarına dayanması gerektiğini belirtiyor. Rektör şunları paylaşıyor:

"Müzenin öncelikle kendi kendini döndürebilecek bir güce ulaşması ideal olanı ama en azından başlangıçta bu biraz zor görünüyor. İRHM bir devlet kurumu. Böyle bir kurumun yine bir devlet kurumu olan üniversite mevzuatına bağlı olarak yönetilmesi ve işletilmesi de bazı sıkıntılara yol açmakta. En önemlisi güvenlik, rehberlik ve temizlik işlerini üstlenecek nitelikli personel ve bunu sağlayabileceğimiz bir bütçeye ihtiyaç duymamız. Kaynaklarımızın bir kısmını sponsorluklarla, bağışlarla elde etmeye çalışacağız. Tabii asıl olan, devletin yardımı. Ben, özellikle yola çıkarken, müze, kültür ve turizm bağlantısını son derece önemseyen Kültür Bakanımız Sayın Mehmet Emin Ersoy'un desteğine-henüz kapıyı çalmadım ama-çok güveniyorum. Ülkemizin en önemli turistik alanında, Türkiye'nin sanat hikâyesini anlatacak böyle bir müzeden desteklerini esirgemeyeceklerine eminim."

Rektör İnci, geçmiş, bugün ve gelecek ekseninde sorumluluğunu aldığı kurumun misyon ve kimliğini sorduğumuzda ise şu kayda değer kelimeleri paylaşıyor bizlerle:

"İstanbul Resim ve Heykel Müzesi, 1937'de Atatürk'ün direktifiyle açılmış ve daha kurulurken modern Türkiye'nin sanatına yön vermesi gibi güçlü bir misyon yüklenmiş. Müzenin çok talihsiz bir biyografisi var maalesef. Kurumumuzun geçmişte değerini çok da bilemediği bir hazine bu; hak ettiği desteği ve ilgiyi devletten de kurumumuzdan da yeterince görememiş. Ancak bazı misyon sahibi değerli hocalarımız ve müzenin özverili personelinin kişisel çabaları ve emekleriyle bir yere kadar kendini korumuş. Bu günlerde açılış çalışmaları için müzenin hikâyesini de araştırıyoruz. Bu konuda ilgi çekici tezler, makaleler yazılmış. Müze'nin arşivi de Türkiye'de sanat ortamı için çok önemli bir birikim. İşe koyulduğumda bu arşivi son derece dağınık ve bakımsız halde buldum. Arşiv, bir yığın halinde eski klasörler

içinde depoda tutuluyordu. Bunların en gelişmiş tekniklerle dijitalleştirilmesi için anlaşmalar yapıldı ve süreci başlattık. Böylece daha güvenli korunacak ve üzerinde rahat çalışılır hale gelecek. Bu arşivi de yakın bir tarihte kullanıma açacağız.

Müze için hedeflerimiz onun misyonunu da belirliyor aslında. Daha önce de söylemiştim, biz İRHM'nin elindeki koleksiyonu sergileyip, ziyaretçilerine, 'İşte buyurun, bunlar var bizde, gezin, gidin,' tarzı bir müze olmasını istemiyoruz. Bu koleksiyonun değişik bağlamlarda ve hikâye dizgeleri içinde yeniden kurgulayan ve her kurguda Türkiye'nin çeşitli temalarına atıflar yapan dinamik bir sergileme süreci olacak. Böylece aynı ressamlar ve tablolar, değişik hikâyeler içinde farklı sunumlarla karşınıza çıkabilir. Bu sergileme anlayışıyla bir kültür ve sanat kurumu olarak İRHM'nin ziyaretçisi değil kurgularını ilgiyle takip eden müdavimleri olmasını arzuluyoruz. Gerçi bizim çok zengin bir resim stoğumuz var ama bu birikimin yanı sıra farklı kurumlarla iş birlikleri yaparak, güncel sanata alan açarak, uluslararası sanatçılarla çalışarak sergi çemberimizi mümkün olduğunca geniş tutacağız."

Bu satıra kadar yansıtmaya çalıştığımız manzaramızı kültür sanat perspektifimizi daha da genişletmeye çalışınca, karşımıza oldukça önemli bir proje daha çıkıyor. Bu da iş adamı ve koleksiyoner Erol Tabanca'nın başını çektiği, Eskişehir'de Eylül ayı başında açılacak Odunpazarı Modern Müzesi (OMM). Açılışı için geri sayımın yapıldığı kurum ve olası hedef kitesininin tarifi adına görüşlerine başvurduğumuz Tabanca da heyecanını şöyle dillendiriyor bize:

"Müzenin Eskişehir'de açılıyor olması, Anadolu ile daha fazla ilişki kurabilmesine olanak verecek. İstanbul'daki klasik sanat izleyicisi dışında farklı kitlelere ulaşabilecek. Müzenin bir platform olarak görülmesi her yaştan her sosyal kesimden ziyaretçinin kolayca dâhil olabileceği bir yapı kuracak olması farklı hedef kitlelere ulaşabilmesini sağlayacak. Ayrıca Eskişehir bir öğrenci şehri. Bu vesileyle müze çok sayıda genç ziyaretçinin uğrak noktası olacak. Gençleri besleyen ve gençlerle beslenen bir platform hayal ediliyor. Kısacası OMM herkesin müzesi olmak için yola çıkıyor. Belki de sırf bu sebeple bir 'hedef kitle' tanımlaması yapmaktan kaçınıyoruz.

Bununla beraber Eskişehir çok güçlü kültürel bir altyapıya sahip. Müzeler, festivaller ve diğer kültür sanat etkinlikleriyle yıllardır şehrin ruhunu besliyor. Ayrıca her geçen gün büyüyen bir turizm potansiyeli var. Bu da kültür ve sanat meraklılarını şehre çekiyor. OMM için çok büyük bir şans olarak gördüğüm bu durum, OMM'un kentin sembollerinden biri haline geleceğini düşündürüyor."

©OMM

OMM'un yenilikçi, net, çağdaş yapısını ortaya koyan bir kurumsal kimliği olduğuna değinen OMM kurucusu Tabanca, etkinliklerinde farklı yaş gruplarını ve ilgi alanlarını hedefleyerek olabildiğince çeşitli bir kitleye ulaşmayı, müze ile kent arasında bağ kurmayı hedeflediklerini belirtiyor. Zaman zaman yaşanan ekonomik dalgalanmalardan her alanda olduğu gibi sanatın da etkilenmesinin elbette söz konusu olduğunu belirtiyor: *"Kaynaklarımızı efektif kullanmak, sürekli maddi karşılıklar üzerinden gitmek yerine iş birliğine dayalı kolektif yapılar kurmak ekonomik sürdürülebilirliğimiz için önemli. Artık bir tarafın maddi olarak karşılığını ödeyip bir şeye sahip olması çağında değil; herkesin fayda sağladığı, katkı sunduğu kolektif yapılar çok daha anlamlı."*

Tabanca son olarak, kurumun Eskişehir ve ziyaretçilerine kazandıracaklarını, ortak paylaşıma açacakları hayallerini ise, bize şu sözleriyle detaylandırıyor:

"OMM olarak, sahip olduğumuz koleksiyonu koruma, sergileme ve genişletme misyonunun yanı sıra Türkiye'den ve dünyadan sanatçıların modern ve çağdaş eserlerini evrensel bir bakış açısı ile sergileyerek, kültürlerarası bir kapı işlevi görmeyi hedefliyoruz."

OMM çatısı altında amacımız yükselen ve usta sanatçıların eserlerini tanıtarak, sergileyerek ve destekleyerek sanatın kesişim noktası olmak. Çağdaş sanatın nabzını tutarken, dünyanın dört bir yanından kurum ve kuruluşlarla zamana ve değişime duyarlı projelere imza atmayı arzuluyoruz."

Hayalimiz, Anadolu'nun en çağdaş kentlerinden biri olan Eskişehir'de, sanatın sorgulatan, düşündüren ve birleştiren niteliklerinden güç alarak insanları bir araya getirmek ve şehri modern, çağdaş ve günümüz sanatının farklı disiplinleri ile buluştururken müzenin mimarisi ve eserleriyle Eskişehir'i de dünyaya tanıtmak."

Akademik, profesyonel ve etik değerlerin el üzerinde tutulduğu bu platformda OMM ailesi olarak, kültür, sanat ve fikir özgürlüğünün bir toplumun gelişmesinde ve kalkınmasında büyük rol oynadığına inanıyoruz. Hedefimiz sergilerin yanı sıra dinamik projelerle, ulusal ve uluslararası iş birlikleriyle, Türkiye'de sanata yeni bir ses ve perspektif getirmek, eğitim imkânları sunarak topluma hizmet etmek ve yeniliklerle dolu bir geleceğe doğru ilerlemek. Yerel değerlerden beslendiği kadar evrensel ritimleri de yakalayabilen, anlatan ve dinleyen, ürettikçe beslenen, sanatın her alanına güçlü değerler ile görünürlük kazandıran ve kültürel farklılıkların, sansürsüz diyalogun ve farklı bakış açılarının özgürce ifade edildiği bir platform olmak için yola çıkıyoruz."

Kültür ajandalarında yer alabilmek adına geri sayıma başlayan, alanında ter döken nice profesyonelle bellek ve emek kapısı haline dönüşecek, en önemlisi de tarihi kayıt altına alabilmek uğruna son derece yapıcı bir rekabete doğru ilerleyecek Atatürk Kültür Merkezi, Arter, MSGSÜ İstanbul Resim ve Heykel Müzesi ve İstanbul Modern Sanat Müzesi... Bunların da dışına taşan, Eskişehir OMM gibi ya da bu yazıda şu satıra dek anmadığımız, ancak faaliyetleriyle çoktan kendi tarihlerini yazmaya odaklanmış Arkas Sanat Merkezi (İzmir) veya CerModern (Ankara) gibi kültür sanat kurumlarının üretim heyecanı...

Hepsini üst üste koyduğumuzda, yaşadığımız sıcağın ve devamında gelecek bereketin yıkıcı değil, yapıcı rekabetin de ayak sesleri de yeterince işitiliyor olsa gerek, öyle değil mi?

Bu yazı, SAHA'nın Evrim Altuğ'a davetiyle, Temmuz 2019'da SAHA Yazı Dizisi kapsamında yayınlandı.

www.saha.org.tr